

Verschillende docenten,

verschillende meningen,

en verschillende vragen!

**‘Heb ik
zeggenschap?’**

**‘Kan ik mijn persoonlijke
ontwikkeling ook kwijt
in het register?’**

Wet Beroep Leraar en Lerarenregister

Wat betekent het voor jou?

Het nieuwe lerarenregister

Via het lerarenregister laten docenten zien dat zij hun bekwaamheid onderhouden en borgen. Het register biedt ouders en leerlingen inzicht in dat er een bevoegde en bekwaame docent voor de klas staat: een docent die zijn vak bijhoudt en met zijn collega's samenwerkt aan goed onderwijs. Het beroep van docent krijgt wettelijke bescherming. Op 21 februari 2017 heeft de Eerste Kamer ingestemd met de invoering van de wet Beroep Leraar en Lerarenregister. **Deze wet is vanaf 1 augustus 2017 van kracht.** In de wet is een aantal zaken vastgelegd: het is nu aan de docenten zelf om hieraan als beroepsgroep, op school en in overleg met de schoolleiding invulling te geven.

Wat betekent de wet voor de leraar?

- De beroepsgroep bepaalt aan welke bekwaamheids-eisen en algemene waarden en normen een docent moet voldoen. De docent gaat zelf over vakinhoud, vakdidactiek en pedagogiek.
- Docenten bepalen zelf wat zij doen om vakbekwaam te blijven op basis van de zogenaamde herregistratiecriteria, die zij als beroepsgroep zelf opstellen.
- Docenten laten aan elkaar en aan de samenleving via het nieuwe lerarenregister zien dat ze bevoegd zijn en dat ze hun bekwaamheid onderhouden.
- Voor docenten die nog niet bevoegd zijn, wordt het registratieportaal ingericht. Na het behalen van je bevoegdheid, is inschrijven in het nieuwe lerarenregister mogelijk.

Wat is de planning van het nieuwe register?

- Vanaf april 2017 worden in het hele land meedenk-sessies voor leraren georganiseerd.
- Vanaf 6 oktober 2017 is de Deelnemersvergadering van leraren actief.
- 1 juni 2018 bieden de docenten de herregistratiecriteria en valideringsregels aan de minister van OCW aan.
- Vanaf 1 augustus 2018 kunnen bevoegde docenten zich inschrijven in het nieuwe lerarenregister en hun activiteiten bijhouden. Per 1 augustus 2019 moeten alle bevoegde docenten zich geregistreerd hebben in het nieuwe lerarenregister.
- Na vier jaar (2023) wordt een docent geherregistreerd als hij voldoende heeft gedaan aan bekwaamheids-onderhoud. Is dit niet het geval dan krijgt de docent een aantekening, maar die heeft dan nog geen consequenties.
- Na nog eens vier jaar (2027) is het beroepsregister volledig van kracht. Een docent die dan niet aan de herregistratiecriteria van de beroepsgroep voldoet, mag het beroep niet meer zelfstandig uitoefenen, totdat de docent weer aan de herregistratiecriteria voldoet.

registerleraar.onderwijscooperatie.nl

Van vrijwillig naar nieuw register

Met het oog op de invoering van de wet per 1 augustus 2017 en de focus op de inrichting, bouw en implementatie van het nieuwe lerarenregister is besloten om **vanaf 1 augustus 2017 de mogelijkheid tot inschrijven in het vrijwillige register en aanbieden van te valideren activiteiten, te beëindigen.** Docenten die in het vrijwillige register zijn geregistreerd, kunnen hun portfolio na 1 augustus 2017 blijven bijhouden en hun opgebouwde portfolio vanaf 1 augustus 2018 meenemen naar het nieuwe register. Alle voor 1 augustus 2017 aangemelde en geregistreerde docenten in het vrijwillige register hebben via de nog op te richten Deelnemersvergadering automatisch zeggenschap over onderwerpen die belangrijk zijn bij de inrichting van het nieuwe lerarenregister. Bij inschrijving in het nieuwe register **per 1 augustus 2018** kan een portfolio worden aangelegd.

Zeggenschap

Alle docenten die zich voor 1 augustus 2017 in het vrijwillige register hebben aangemeld, zitten in de Deelnemersvergadering. **Via de Deelnemersvergadering krijgt de docent directe zeggenschap over zaken als de herregistratiecriteria en valideringsregels die voor het lerarenregister gaan gelden.** De Deelnemersvergadering kiest straks uit haar midden een vertegenwoordiging van 24 afgevaardigden. Iedereen in de Deelnemersvergadering kan kiezen en bevoegde docenten kunnen gekozen worden. De 24 afgevaardigden kunnen de directe zeggenschap van de Deelnemersvergadering waarborgen, via bijvoorbeeld een referendum. De meest actuele informatie en de verkiezingsdata vind je op de website van de Onderwijscoöperatie.

Verschillende docenten, verschillende meningen...

...en verschillende
vragen!

Suzan de Laat, Bjorn van Vugt, Amanda Nieuwenhuis-Hazenberg en Noor van Overdijk geven les op De Rooi Pannen in Tilburg, met mbo-opleidingen voor de horeca- en gastvrijheidsindustrie. Verschillende vakgebieden, verschillende mensen en verschillende meningen met vooral veel vragen, waar we in dit magazine zoveel mogelijk antwoord op willen geven.

Noor (37) staat vijftien jaar voor klas, is docent bedrijfs-economie en opleidingscoördinator. 'Het is belangrijk om aan bijscholing te doen en dat je je verdiept in je vak, maar waarom moet dit geregistreerd worden?', start ze het gesprek in het onderwijshotel van De Rooi Pannen. 'Maakt het doen van een cursus je een goede

docent? Zorgt het registeren ervoor dat je de kwaliteit waarborgt? Je kunt heel proactief zijn in het volgen van trainingen en dat allemaal uploaden naar het register, maar dat wil niet zeggen dat je ook iets kunt met al die kennis die je hebt vergaart. Kennis overbrengen is een vaardigheid en dat vind je niet terug in het register.'

Bewijs

Suzan (36) is docent Economie en Rekenen: 'Ik werk tweeënhalve jaar in het onderwijs. Voorheen werkte ik in het bankwezen en daar is het heel normaal dat je constant cursussen volgt. In het onderwijs zijn sommige leermomenten echter lastig vast te leggen. Ik lees veel over coaching, persoonlijke begeleiding en zelfreflectie.

Suzan de Laat, Bjorn van Vugt, Amanda Nieuwenhuis-Hazenberg en Noor van Overdijk

Hoe kan ik dat aantonen in het lerarenregister? Hoe 'bewijs' je dat? Wat ik wel goed vind, is dat scholen moeten gaan nadenken over de professionalisering van de docenten, over wat zij voor de docenten kunnen betekenen.' Ook docente Nederlands en Engels Amanda (48), tien jaar in het onderwijs, komt uit het bedrijfsleven: 'Daar heb je inderdaad voortdurend bijscholing maar dat hoefde ik niet zelf te betalen. Nu moet ik dat misschien wel. Daarnaast moet je het register ook goed bijhouden, weer een administratieve verplichting extra. Ik ontwikkel mezelf continu, ook via De Rooi Pannen. Stimuleert het register mij om dit meer te gaan doen? Nee. Ik voel me er eerder door opgejaagd. Er komt een puntenaantal aan te hangen en er volgen consequenties als ik dat aantal niet haal. Dan raak ik misschien mijn lesbevoegdheid kwijt. Dat geeft mij negatieve stress.'

Database

Docent Koken, Bjorn (36) geeft sinds 2012 les. 'Wellicht dat de naam 'register' wat negatief klinkt, evenals het verplichte karakter ervan. Ik zie het meer als een database waar ik alles online kan zetten; mijn diploma's, certificaten... Het is in het begin even wat werk, maar nu heb ik alles wel digitaal staan. Op basis van een certificaatnummer of naam van de cursus kun je dit aanvullen. Een beetje verwarrend is dat niet alle trainingen en cursussen geregistreerd staan, bijvoorbeeld de Smartboard-cursus die ik heb gevolgd. Maar die registreer ik dan zelf. Ook je eigen ontwikkeling via een docentenstage bijvoorbeeld; een kookdocent kan zijn vaardigheden bijspijkeren door mee te draaien in een restaurant of, zoals ik heb gedaan, door mee te kijken op andere mbo-instellingen. Ik heb mijn stageverslag geüpload want het is voor mij een belangrijk leermoment.' Noor: 'Je bekwamen gaat veel

verder dan een cursus volgen. Intercollegiaal, bijvoorbeeld. Bij De Rooi Pannen bezoeken we elkaars lessen en dat is enorm waardevol.' Suzan: 'Maar dat mag ook allemaal in het register!' Noor: 'Van iemand die mij spiegelt en feedback geeft, leer ik veel. Als dat ook in het register mag, ziet het er anders uit.'

Intrinsieke motivatie

Amanda: 'Het register moet meer zijn dan een stukje windowdressing, want zo zie ik het nu. Voor volgend jaar heb ik me opgegeven om beter te leren omgaan met het toenemende aantal leerlingen met gedragsproblematiek. Daar is geen certificaat voor te behalen, maar niets is zo waardevol als feedback vanuit de praktijk. Als je bij alles wat je doet of wilt doen eerst kijkt naar hoeveel punten het oplevert, komt het niet meer vanuit je intrinsieke motivatie. Extrinsiek ervaar ik als druk, intrinsiek, daar krijg ik juist energie van!' De groep is het met elkaar eens. Noor: 'Wij staan allemaal ingeschreven bij het lerarenregister. Wij zijn ook alle vier mensen die kunnen werken aan onze ontwikkeling. Het is zonde als docenten door het register niet meer kijken naar wát ze willen leren, maar naar hoeveel punten ze krijgen.'

Leerlinggericht

Suzan: 'Ik ben afgestudeerd in loopbaanleren. Ik zou willen dat de overheid daar meer aandacht aan schenkt. Zeker op het mbo. Je kunt hele vakbekwame docenten hebben, maar als docenten minder kijken naar de leerling en hun loopbaan weet ik niet of we in deze tijd nog op de goede weg zitten. We zullen ons aan moeten passen aan de veranderende maatschappij en inspelen op de behoeften van de leerlingen. Wat is voor hen belangrijk, wat is voor het bedrijfsleven belangrijk als die leerling van school komt en de arbeidsmarkt opgaat? Het is goed ons te richten op het proces dat de leerling doormaakt op school. Ik mis dat stukje persoonlijke ontwikkeling in het register. Het is onze taak leerlingen te inspireren en motiveren, waardoor ze meer zelfsturend worden. Daar zie ik in het register weinig van terug. Dat

zou een mooie toevoeging zijn.' Noor: 'Ik word getriggerd om bij te scholen en cursussen te volgen omdat ik mijn vak mooi vind. Het is geweldig om te zien hoe een stuitende puber hier binnenkomt en als een ondernemer de school verlaat. Dat is het mooiste wat er is. Dat moet voorop blijven staan. De leerling en het leren. Dat er ontwikkelingen zijn in het onderwijs is goed, zolang het leerlinggericht is. Het lerarenregister moet hier een aanvulling op zijn. Dan zijn we goed bezig.'

Coaching, intervisie, collegiaal leren

Docenten worden betrokken bij het beoordelen van het aanbod van activiteiten, die in aanmerking komen voor het onderhouden van de bekwaamheid. In het register gaat het niet alleen om 'formele' cursussen en opleidingen, maar juist ook om andere vormen van leren, die jouw docentschap verder ontwikkelen, zoals coaching, zelfreflectie en vormen van collegiaal leren. Misschien vindt de beroepsgroep intervisie wel zo belangrijk dat het een minimum-eis wordt die hoort bij een bekwame docent. De criteria waaraan al deze activiteiten moeten voldoen, worden de komende maanden door docenten opgesteld. De manier waarop je aantoont dat jij die activiteit hebt gedaan, is ook nog niet bekend.

Bevoegdheid

Je verliest je bevoegdheid nooit. Als je eenmaal in het bezit bent van een getuigschrift dat een bevoegdheid verleent, blijf je bevoegd. Als je niet voldoet aan de herregistratiecriteria betekent dat, dat je niet langer de verantwoordelijkheid kan dragen voor de pedagogisch-didactisch en vakinhoudelijke kant van het onderwijs dat je geeft en volgens de criteria van de beroepsgroep dus niet langer bekwaam bent om voor de klas te staan, totdat je weer voldoet aan de door de beroepsgroep gestelde herregistratiecriteria.

Doe en denk jij mee?

Wil jij meedenken over de inrichting van het nieuwe lerarenregister? In het hele land worden meedenksessies georganiseerd.

- Houd de website van de Onderwijscoöperatie in de gaten voor de onderwerpen waarover de sessies gaan, nieuwe data en locaties en kom naar een sessie bij jou in de buurt.
- Scholen en vakverenigingen kunnen ook zélf aangeven of ze een meedenksessie op locatie willen.
- Docenten kunnen via de website aangeven dat ze een sessie bij hen in de regio willen.

VOOR

‘Goed om te laten zien dat ik me ontwikkel’

‘Binnen de opleiding Verpleegkunde waar ik werk, is er weinig weerstand tegen het lerarenregister. Ik geef onder meer communicatielessen en praktijk- en loopbaanbegeleiding en heb geen verpleegkundige achtergrond. De meeste collega’s zijn wél verpleegkundige. Voor hen is een beroepsregister waarin zij hun vakbekwaamheid bijhouden iets vanzelfsprekends. Van het feit dat er nu ook een beroepsregister voor leraren komt, kijkt niemand op.’

Niet meer dan normaal

‘Ik sta positief tegenover het lerarenregister. Voor mij is het vanzelfsprekend dat ik mezelf als professional voortdurend ontwikkel. Nu de Wet Beroep Leraar en Lerarenregister een feit is, krijgt elke docent faciliteiten om zich bij te scholen. Die scholingsuren krijg je zomaar in de schoot geworden, dat is toch hartstikke mooi! Het is niet meer dan normaal dat je verantwoordt hoe je die uren besteedt en dat het transparant is hoe je je vakbekwaamheid onderhoudt. Er zitten wel elke dag 24 studenten bij mij in de klas, die iets van me willen leren. Dat lukt alleen als ik blijf en weet wat er speelt in de maatschappij en mijn vakgebied. Prima als dat in een register staat, dat anderen kunnen inzien.’

Kritisch over kwaliteit

‘Het register spoort je misschien ook wel aan om nog kritischer na te denken over de kwaliteit van de scholingen die je volgt. Overigens heb ik daar nog wel vragen over. Er zijn op dit moment veel scholingen nog niet gevalideerd, terwijl ze misschien wel van een hoog niveau zijn. Dat is een punt van aandacht. Stel dat er een cursus is

die ik waardevol vind maar die niet gevalideerd is, kan ik die dan wel volgen? En wil ik die dan nog wel volgen als ik er geen punten voor krijg? Het zou jammer zijn als ik er om die reden vanaf zag. We moeten voorkomen dat we alleen nog maar cursussen en scholingen gaan volgen van duurbetaalde bureaus die de validatie wel al geregeld hebben.’

Tijdsinvestering

‘Enige tijd geleden heb ik mezelf vrijwillig geregistreerd, maar ik heb nog weinig geüpload. Daar moet ik echt even voor gaan zitten. Misschien dat het me aanvankelijk best wel wat tijd kost, maar laten we wel zijn: als ik voorheen een scholing volgde, moest ik dat ook op papier zetten voor mijn teamleider. Straks kan mijn teamleider alle informatie terugvinden in het lerarenregister. Voor ons allebei wel zo handig!’

Scholing

Ook een cursus die nog niet gevalideerd is, kan je volgen. Activiteiten voor herregistratie zijn slechts één onderdeel van de professionalisering. Voor het register geldt: als het jou verder brengt als professional: doen! De kern van het register draait om de vraag of de activiteiten die jij onderneemt ook werkelijk bijdragen aan de ontwikkeling van jouw docentschap. Het register focust zich op alle activiteiten die docenten belangrijk vinden. De teamleider krijgt overigens pas toegang tot het dossier als jij als docent daarvoor toestemming geeft. Het is dus geen gedeeld dossier.

‘Upgrading van het docentenvak’

‘Voor veel collega’s is het lerarenregister nog wel een van-hun-bedshow. De afgelopen jaren zijn we bezig geweest met een intensief verbetertraject. We zijn nu ons (zelfsturende) team aan het opbouwen, dat heeft prioriteit. Mensen hebben het lerarenregister mentaal dus even ‘on hold’ gezet en ik vind dat heel begrijpelijk.’

Scholing als speerpunt

‘Binnen ROC West-Brabant is ‘ontwikkeling’ echt een speerpunt. Niet alleen de ontwikkeling van studenten, maar ook van medewerkers. De professionalisering wordt goed gemonitord. Het is bijvoorbeeld een standaard gespreksonderwerp tijdens functioneringsgesprekken en we hebben ook een digitaal intern systeem, waarin alle scholingen en dergelijke moeten worden geregistreerd. Het is voor mij nog niet duidelijk of dat interne systeem gaat verdwijnen nu het lerarenregister wettelijk verplicht wordt. Ik hoop het wel, want het lijkt mij onwenselijk als er twee overlappende systemen zijn.’

Meer bewustzijn

‘Ik vraag me – en veel collega’s met mij – wel af welke zaken allemaal in het lerarenregister kunnen worden opgenomen. Mensen gaan naar allerlei cursussen op hun vakgebied. Dat soort scholingsactiviteiten zie ik nog niet in het lerarenregister staan. Dat zal dus nog verder uitgewerkt moeten worden. Ik denk overigens dat de verplichte registratie van professionaliseringsactiviteiten tot meer bewustzijn zal leiden. Binnen onze opleiding ben ik nauw betrokken bij het kwaliteitsbeleid en daar zie je iets soortgelijks. Omdat je zaken in beeld brengt en verantwoordt, denk je er extra goed

over na. Dat kan een impuls zijn om nog gericht na te denken op welke punten je je wil of moet ontwikkelen. Niet alleen als individu maar ook als team.’

Vertrouwen

‘Natuurlijk is er altijd een groep mensen die überhaupt niet zit te wachten op allerlei ingewikkelde registraties en tijdrovende administratiesystemen. Bij ons werken veel praktijkmensen, die enorm gefocust zijn op het primaire proces. Zij investeren liever tijd in studenten dan in hun eigen positie. Ze hebben het gevoel: laat mij maar gewoon mijn ding doen, geef me vertrouwen. Maar er zijn zeker ook collega’s die het register als een kans zien om in beeld te brengen wie ze zijn en hoe ze zich ontwikkelen. Zelf denk ik dat een beroepsregister bij de upgrading van het docentenvak hoort. Ik vind het een goede zaak dat het beroep van leraar wettelijke bescherming krijgt. Onderwijs is heel erg belangrijk, het is goed als daar kwaliteitseisen aan worden gesteld!’

Systemen

Of een school meerdere systemen naast elkaar wil voeren, is aan de school zelf. Feit is dat het lerarenregister een persoonlijk dossier is. Het nieuwe lerarenregister maakt gebruik van ervaringen met het vrijwillige register en zal ook door docenten op gebruiksvriendelijkheid getest gaan worden. Een eenvoudig en laagdrempelig online systeem is hierbij het uitgangspunt.

VOOR

‘Een sterke beroepsgroep’

‘Het lerarenregister heeft voor- en nadelen, maar voor mijzelf wegen de voordelen zwaarder. Daarom heb ik me vorig jaar vrijwillig geregistreerd. Ik denk dat het belangrijk is om de beroepsgroep sterk neer te zetten en te laten zien dat je jezelf voortdurend ontwikkelt. Dat laatste móét ook wel. De maatschappij verandert en de problematiek rondom jongeren wordt steeds heftiger. Om hier een goed antwoord op te geven, moet je wel blijven zoeken naar handvatten en kennis. En het is natuurlijk ook gewoon leuk om te blijven leren. Zelf heb ik vorig jaar mijn master Speciaal Educational Needs gehaald. Ik was toen 55 jaar.’

Makkelijk contacten leggen

‘Ik heb me ook geregistreerd om mijn zichtbaarheid te vergroten. Op congressen en bijeenkomsten ontmoet ik regelmatig mensen die specifieke expertise hebben of met interessante activiteiten bezig zijn. Het zou fijn zijn om dat soort informatie over elkaar te kunnen terugvinden in het lerarenregister. Vanuit die gedachte zou het ook heel mooi zijn als het register een zoekfunctie krijgt, waarmee je bijvoorbeeld binnen je eigen regio collega’s kunt opsporen met bepaalde expertise of taken. Zo kun je nieuwe contacten leggen, samen mooie dingen ontwikkelen van elkaar leren. Het register lijkt me ook bruikbaar als je in een sollicitatiecommissie zit. Het is interessant als ik van tevoren informatie over kandidaten kan vinden in het lerarenregister. Niet om te oordelen, maar om te kijken welke kwaliteiten

iemand heeft en of er misschien zaken op het cv ontbreken die ik zelf relevant vind.’

Negatief bijeffect

‘Door het register gaan mensen vermoedelijk kritischer kijken naar de scholingsactiviteiten waaraan ze deelnemen. Dat vind ik positief. Je zult eerder kiezen voor activiteiten die in het lerarenregister zitten. Ik hoop overigens dat de validering ook iets zegt over de kwaliteit van de betreffende scholingsactiviteit, want laten we eerlijk zijn: we gaan allemaal weleens naar een scholing die achteraf zonde van je tijd was. Dat hoop ik te voorkomen, ik hoop dat het lerarenregister wel een soort ‘kwaliteitskeurmerk’ wordt. Door de master die ik vorig jaar heb afgerond, zit ik al aan mijn verplichte uren. Toen ik in september werd gewezen op een interessant vervolg op deze master betrapte ik mezelf op de gedachte: ik heb mijn punten al, dit kan ik beter volgend jaar doen. Onbedoeld ga je dus wel een beetje strategisch nadenken.’

Kwaliteit en zichtbaarheid

In het register komt een overzicht van scholingsactiviteiten die door de beroepsgroep goedgekeurd zijn. Dat zegt dus iets over de kwaliteit van de aangeboden activiteit. Wat betreft de openbare zoekfunctie in het lerarenregister: je kan zoeken op docent en op activiteiten. Jij bent de enige die in jouw portfolio kan kijken. Anderen zien alleen je bevoegdheden en waarvoor je voor herregistratie opgaat.

‘Er moeten eerst andere dingen gebeuren’

‘Op dit moment zie ik niets in het lerarenregister. Ik werk inmiddels bijna 35 jaar in het onderwijs en ik heb zelden een nascholing gevolgd waarvan ik dacht: hier heb ik echt iets aan. Dat wil overigens niet zeggen dat ik mezelf niet professionaliseer. Zo neem ik elke negen weken deel aan een studiedag met collegarekendocenten. Tijdens die dag wisselen we ervaringen en ideeën uit en nodigen we gastsprekers uit. Die bijeenkomsten zijn buitengewoon nuttig, ik maak er graag tijd voor vrij. Maar die studiebijeenkomst kan ik niet in het lerarenregister registreren...’

Pionier

‘Helaas moet ik vaststellen dat er voor mij niet of nauwelijks vakcursussen zijn. Ik ben een pionier, die zelf veel zaken ontwikkelt. Zo heb ik bijvoorbeeld voor de opleiding verpleegkunde het vak medische techniek ontwikkeld, een soort mix van biochemie, biofysica en radiologie. Ook het vak natuur & techniek, dat ik aan toekomstige onderwijsassistenten geef, ben ik goeddeels zelf aan het ontwikkelen. Het opzetten van een nieuw vak en het ontwikkelen van goede lesmaterialen kost ongelofelijk veel tijd. De ontwikkeluren zijn evenwel een knelpunt. Bij de onderwijsassistenten is dat redelijk geregeld, bij de verpleegkundigen niet. In een van mijn twee halve banen geef ik 14 tot 15 klokuren les. Bij een hele baan komt dat neer op 28 tot 30 klokuren les. Met de voor- en nazorg erbij zou dan vrijwel mijn hele werkweek gevuld met zijn met contacturen. Dus zelfs als er geschikte nascholingen waren, zou simpelweg

de tijd ontbreken eraan deel te nemen. Ik ben overigens niet de enige voor wie dit de dagelijkse realiteit is. Niet voor niets vallen verschillende collega’s uit. 25 klokuren les aan 25 groepen is ongezonnd.’

Alles voor ‘t jong...

‘Waar ben ik aan begonnen, denk ik weleens. Maar als ik dan vanmorgen een geweldige presentatie over een specifieke vorm van röntgendiagnostiek van een aantal studenten meemaak, weet ik: wow, dit is zo goed, hier doe ik het voor. ‘Alles voor ‘t jong’ is een gevleugelde Brabantse uitdrukking. Dat is ook wel een beetje mijn filosofie, we doen het voor de studenten. Maar laat ons als docenten dan ook wel overleven alsjeblieft. Als we het met z’n allen zo ontzettend leuk en belangrijk vinden dat docenten innoveren, geef ze daar dan de ruimte voor. Dan kunnen we daarna nog weleens gaan praten hoe je dat allemaal registreert en vastlegt. Eerst moeten er andere dingen gebeuren!’

Ruimte voor innovatie

Het nieuwe lerarenregister helpt om scholing die door docenten als niet zinvol wordt ervaren, te weren en om een door de docent als nuttig ervaren studiebijeenkomst op te nemen. Daarbij wil het nieuwe lerarenregister ruimte bieden voor docenten die willen innoveren om de kwaliteit van het onderwijs te verhogen.

Meedenksessies van start

Het lerarenregister is van en voor de beroepsgroep. Om te zorgen dat het register aansluit bij de ideeën van de docenten zelf, worden er in het hele land meedenksessies georganiseerd. De aftrap vond plaats op ROC Zadkine in Rotterdam.

Meepraten over de (her)registratiecriteria en de valideringsregels van het lerarenregister: dat willen alle docenten die naar deze eerste meedenksessie zijn gekomen heel graag. De opkomst is bescheiden, maar de gedrevenheid van de aanwezigen is enorm. Zo stelt een docent: 'Als je in deze fase meepraat over het ontwerp van het lerarenregister, wordt er ook echt iets gedaan met je mening. Dat vind ik belangrijk. Ik wil voorkomen dat er straks iets zwart op wit staat, waarvan ik het gevoel heb dat het me van bovenaf is opgelegd.'

Moelijk om objectief te zijn

De eerste meedenksessie maakt gelijk duidelijk waar we zijn: Rotterdam. Na een korte inleiding worden de spreekwoordelijke mouwen opgestroopt en gaan de aanwezige docenten in groepjes hard aan het werk. Als opwarmertje krijgen ze zeven casussen voorgelegd. Elke casus schetst hoe een docent in vier jaar tijd zijn bekwaamheid onderhoudt. De discussie over deze casussen laat zien hoe lastig deze materie is. Hoe kun je objectief bepalen welke activiteiten wel of niet voldoen?

Neem bijvoorbeeld een docent die wekelijks blogt over verschillende facetten van het onderwijs. Is hij bezig om zijn eigen kennis up-to-date te houden en om die kennis te delen met collega's? Veel aanwezige docenten twijfelen hier over. 'Voegt zo'n blog echt interessante, verdiepende inzichten toe en wordt het ook echt gelezen?' Enthousiaster is men over de casus van een docent die heel gericht mogelijkheden zoekt om de motivatie van haar leerlingen te vergroten. Zij bestudeert vakliteratuur, doet actieonderzoek en probeert verschillende interventies uit. O ja, én ze deelt haar ervaringen met collega's. Hierover bestaat aan tafel geen enkele twijfel: 'Dit is heel sterk, zo zien we het graag!'

Verskillende leervormen

In de wet Beroep Leraar en Lerarenregister is vastgelegd dat leerkrachten hun vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische bekwaamheid moeten onderhouden. Ook is er ruimte voor brede professionele bekwaamheid. Bij dat laatste kun je bijvoorbeeld denken aan scholingsactiviteiten rondom de samenwerking met ouders of een training voor MR-werk. In eerste instantie neigen de aanwezige docenten naar een heldere verdeling. De een verdeelt de uren over de verschillende bekwaamheden in een verhouding van 35-25-25-15, een ander kiest liever voor 30-30-30-10. Al pratend wordt duidelijk dat zo'n strakke verdeling eigenlijk ongemakkelijk voelt

en niet goed valt. 'Het hangt van de context, de schoolsoort en de schoolontwikkeling af. En het zal ook per individu verschillen. Als je bijvoorbeeld op pedagogisch gebied of qua klassenmanagement nog veel te leren hebt, dan moet je daar wellicht meer tijd in steken. Tot op zekere hoogte moet je wel je eigen keuzes kunnen maken.'

Behoeftte aan keuzevrijheid

Die behoefte aan individuele keuzevrijheid blijkt ook op andere momenten in de discussie. Bijvoorbeeld als de aanwezigen moeten aangeven welke leeractiviteiten je minimaal zou moeten uitvoeren om je bekwaamheid te onderhouden. Uit een eerdere brainstorm met 800 docenten is een mooie lijst met leeractiviteiten gerold, ingedeeld in drie categorieën: collegiaal leren (bijvoorbeeld onderwijscafé, docentontwikkelteam of intervisie), formeel leren (zoals cursus, masteropleiding of congres) en professionele zelfstudie (waaronder het lezen van vakliteratuur, schrijven van blogs en werkbezoeken). Men is het er snel over eens: dit soort activiteiten kan waardevol zijn, maar er moet wel een balans zijn. 'Het kan dus niet zo zijn dat je 160 uur uitsluitend besteedt aan het lezen van vakliteratuur.' Ook over het niveau van de leeractiviteiten is men vrijwel unaniem: leeractiviteiten moeten op hbo-niveau zijn. 'Nu geldt die eis niet en we hebben allemaal regelmatig te maken met de gevolgen daarvan: bijscholingen die gewoon

niet goed genoeg zijn. Daar moet een eind aan komen. We hebben kwalitatief hoogwaardige activiteiten nodig!' De controle over al die leeractiviteiten is overigens nog wel een lastig punt, blijkt uit de tafelgesprekken. Als je deelneemt aan een conferentie of een training, kun je natuurlijk vrij eenvoudig aantonen dat je aanwezig was, maar hoe doe je dat bij het lezen van vakliteratuur? En wie bepaalt of er in een professionele leergemeenschap inhoudelijk kwalitatief is samengewerkt?

Meedenksessies on tour

De meedenksessie vraagt gelukkig niet direct om pasklare antwoorden. Het gaat in de eerste plaats om de discussie en de uitwisseling van standpunten. Elk tafelgroepje moet overigens wel bij alle vragen een gezamenlijk standpunt bepalen. Via een digitale omgeving worden deze verzameld en daarna meegenomen in de verdere vormgeving van het lerarenregister. De organisatie vindt het daarom belangrijk dat docenten naar alle meedenksessies komen die nog op stapel staan. 'We willen natuurlijk dat er straks (her)registratiecriteria en valideringsregels zijn waarvan iedereen zegt: 'Ja, hier kunnen we ons in vinden!', zegt Irma van der Neut, die betrokken is bij de organisatie van de meedenksessie. 'Om dat voor elkaar te krijgen, moeten zo veel mogelijk collega's juist in deze fase meedenken en meepraten. Je mening doet ertoe! Aarzel dus niet en kijk of er ook een meedenksessie bij jou in de buurt is.'

registerleraar.onderwijscooperatie.nl

De ontwikkeling en implementatie van het lerarenregister gebeurt vanuit gezamenlijke verantwoordelijkheid door de Onderwijscoöperatie en het ministerie van OCW. Daarbij is de Onderwijscoöperatie, als vertegenwoordiger van de beroepsgroep, verantwoordelijk voor de inhoudelijke vulling van het register en voor de communicatie naar docenten. Ook wordt door de Onderwijscoöperatie de directe zeggenschap van de beroepsgroep ingericht. Het ministerie is verantwoordelijk voor de bouw en technische implementatie van het register.

Een krachtige leerling begint

bij een krachtige leraar

Bouw jij mee aan het lerarenregister?

Dat kan!

Doe mee

In meedenksessies
vanaf april 2017

Gebruik je zeggenschap

Laat je stem horen en
vertegenwoordig je beroepsgroep

Meer weten over de wet Beroep Leraar en Lerarenregister?
Kijk dan op: registerleraar.onderwijscooperatie.nl

**onderwijs
coöperatie**
van, voor en door de leraar

AOB

CVV
ONDERWIJS

FO Federatie van
Onderwijsorganisaties

Platform vVVO
Maakbaarheid, Veerkracht, Vertrouwen, Samenwerken

Dit minizine is door EDG Media in opdracht van de Onderwijscoöperatie gemaakt.
Interviews Karin van Breugel en Vanessa Pelle. Foto's Tom van Limpt, Marius Roos en Michelle Muus